

HZ. HATİCE (R.A.) KİMDİR?

Hazret-i Hatice, Peygamber Efendimiz'e ilk inanan ve ona ilk zevce olma şerefine eren bahtiyar annelerimizden... Kibar, nâzik, afif ve edeb timsali bir hanımefendi... Mü'minlerin annesi...

Hazret-i Hatice, yeryüzünde İslâm'a ilk inanan insan. Resûlullah Efendimiz'in Peygamberliğine ilk destek veren şerefli bir eş. Efendisinin en sıkıntılı anında, sözleriyle onu teselli eden, sevgisiyle, saygısıyla büyüklüğünü gösteren, bakışlarıyla, hizmetiyle gönlünü ferahlatan neşe dolu bir arkadaş... Kendisinden sonra gelecek İslâm hanımefendilerine, hayatı anlama, kavrama ve yaşama konularında olduğu kadar, İslâm davasına sahip çıkma hususunda da Efendimize gösterdiği refikalığı ile eşsiz bir örnek.

Hazret-i Hatice vâlidemiz 556 miladî yılında Mekke'de doğdu. Babası Huveylid, annesi Fâtıma'dır. Asil bir soya mensuptur. Nesebi baba tarafından **Kusay**'da, anne tarafından da **Lüey**'de sevgili Peygamberimizin soyu ile birleşir.

İFFET ABİDESİ

O, İslâm'dan önce "**Tâhire**" lakabıyla anılırdı. İffet timsali bir hayatı vardı. Babası **Kureyş** eşrafından büyük bir tüccardı. Ficar savaşlarından önce öldü. Cahiliye döneminde iki evlilik yaptı. İkinci kocasının ölümünden sonra gelen evlilik tekliflerini kabul etmedi. Talepleri geri çevirdi. Gönlü yüce ahlâk sahibi birini arıyordu. Güvenli bulduğu kimselerle ortaklaşa ticaret yapmaktaydı. Büyük kervanlara sahipti. Tanıdıklarının tavsiyesi üzerine çevresinde üstün ahlâk sahibi ve güvenilir bir genç olarak bilinen Hazret-i Muhammed Mustafa (s.a.v.) ile anlaşma yaptı. Kölesi **Meysere**'yi de hizmetine vererek **Şam** seferine gönderdi.

PEYGAMBERİMİZDEKİ OLAĞANÜSTÜ HALLER

Bu seferde, Hazret-i Muhammed'de (s.a.v.) hârikulâde haller görüldü. Sefer müddetince bir bulut ve kuş şekline giren iki melek devamlı onu güneşten gölgeleyerek korudu. Yürüyemeyecek derecede zayıf düşen iki devenin ayaklarını sıvazlıyarak onların süratlenmesini sağladı. **Busra**'da kuru bir ağacın altına oturdu ve ağaç yeşerdi. **Rahip Nastura** yeminle onun son peygamber olduğunu müjdeledi. Hazret-i Hatice (r.a.), Efendimiz'in bu özelliklerini bir bir kölesi **Meysere**'den dinledi. Kendisine hayran kaldı ve evlenme teklifinde bulundu.

EVLİLİK TEKLİFİ HZ. HATİCE'DEN GELDİ

Arkadaşı **Nefise binti Ümeyye** bu işte aracı oldu. Teklifi Efendimiz'e götürdü. O da, sevgili amcaları Hamza ve Ebû Tâlib'e (r.a.) durumu arzetti. Onlarla istişare etti. Sonunda evliliğe karar verdi. Hazret-i Hatice'nin (r.a.) evinde Ebû Tâlib ve Varaka bin Nevfel'in karşılıklı hitabelerinden sonra yirmi dişi deve mihirle nikâhları kıyıldı. Hazret-i Hatice annemiz kırk yaşında, sevgili Peygamberimiz de yirmi beş yaşlarındaydı. Hazret-i Hatice (r.a.) bütün servetini "**Muhammedü'l-Emin**"e bıraktı. Ticarete devam edildi. Bol kazanç elde edildi. Yaşça büyük olmasına rağmen o, bir hanımefendi olarak efendisine son derece hürmetkâr davrandı. Çok nâzik hareket etti. Son peygambere hanım olma şerefini en büyük nimet bildi. Bunun için maddi ve manevi hiçbir fedakârlıktan çekinmedi. Hizmetiyle aile yuvasını cennetten bir köşe haline getirdi. Misafirperverdi. Cömertti. Şefkat ve merhametliydi. Yetimlere, kimsesizlere sığınakdı. Gülyeryüzlüydü. Firaset sahibi idi. Efendisinin gözünden, sözünden ve hareketlerinden maksadını anlardı.

ZEYD'İN ÂZAD EDİLMESİ

Bir sefer dönüşü yeğeni **Hakim İbni Hizam** henüz küçük bir çocuk olan **Zeyd İbni Hârise**'yi köle olarak satın alıp Mekke'ye getirdi. Hizmet etmesi için halası Hazret-i Hatice annemize verdi. İki Cihan Güneşi Efendimiz, çocuğu görünce hanımına: "**Eğer bu köle benim olsaydı, muhakkak onu hürriyetine kavuştururdum.**" buyurdu. Hazret-i Hatice (r.a.) annemiz bu söz üzerine Zeyd'i efendisine hediye etti. Efendimiz de bu yavrucağı azâd edip hürriyetine kavuşturdu. Aile yuvaları işte böyle firaset sahibi, anlayışlı, itaatkâr hanımefendilerle Cennetten bir köşe haline gelir. Efendisinin bir dediğini ikiletmeyen, onun sevdiğini kendisinin sevgisi bilen, onun arzularının yerine gelmesini, onun mutluluğunu öncelikle hedefleyen hanımefendilerle...

PEYGAMBERİMİZİN HZ. HATİCE'DEN DÜNYAYA GELEN ÇOCUKLARI

Hazret-i Hatice (r.a.) annemizin bu evlilikten iki erkek, dört kız çocuğu oldu. İlk çocuğu Kasım'dı. Efendimiz onunla künyelendi. **Ebe'l-Kasım** dendi. İki yaşına kadar yaşadı. Kızları ise, **Zeynep, Rukıyye, Ümmü Gülsüm** ve **Fâtıma** idi. Son çocukları **Abdullah**'dı. Nübüvvetten sonra doğdu. Çok kısa ömürlü oldu. Daha henüz süttten kesilmeden öldü.

HİRA MAĞARASI VE TEFEKKÜR

Efendimiz, kırk yaşlarına varmıştı. Yalnızlık ona sevdirmişti. Kavminin putlara taptığını gördükçe onlardan uzaklaşmak isterdi. Her yıl Ramazan ayında yaklaşık bir ay müddetle **Mekke**'den çıkar, **Hira Mağarası**'na giderdi. Orada ibadet ederdi. Tefekküre dalar, Kâbe'yi seyrederdi. Bu gidiş-gelişler esnasında yoldaki ağaçlar kendine selâm verir oldu. Bir takım ışıklar görmeğe sesler duymağa başladı. Bunların cinlerle ve kâhinlerle ilgili olduğunu zannederek korkardı. Zaman zaman bu hallerini hayat arkadaşı ve sırdaşı muhtereme hanımına anlatır ondan teselli beklerdi.

Bir gün annemize şöyle açıldı: **“Ey Hatice! Ben ışıklar görüyor, sesler işitiyorum. Ben bir kâhin olmaktan korkuyorum. Allah'a yemin ederim ki şu putlardan ve kâhinlikten nefret ettiğim kadar, hiçbir şeyden nefret etmem.”**

VARAKA BİN NEVFEL'İN TAVSİYESİ

Hazret-i Hatice (r.a.) annemiz, efendisindeki cevheri önceden keşfetmişti. Onun son peygamber olarak vazifelenileceği günleri beklemekteydi. Hizmetini ve hürmetini ona lâıyk bir hanımefendi olarak yapmaktaydı. Onun korku ve endişelerini büyük bir basiret ve anlayışla şu ifadeleriyle izâle etmeye çalıştı.

“Allah seni hiçbir zaman öyle yapmaz. Çünkü sen emanete riâyet edersin, akrabana iyilikte bulunursun, asla yalan söylemezsin.”

Sonra birlikte Varaka bin Nevfel'e gittiler. Durumu ona anlattılar. Hıristiyanlık üzere geniş bilgisi olan Varaka, iki cihan güneşi Efendimiz'e korkulacak bir şey olmadığını söyledi ve: “Sesi işitince oradan uzaklaşip başka yere gitme. Sana söylenen şeyi iyi dinle. Sonra söylenen şeyleri bana haber ver” dedi. Bütün bunlar onu yükleneceği büyük vazifeye hazırlamak içindi. Allah, Habibini yavaş yavaş hazırlıyordu. Hazret-i Hatice vâlidemizin hayatta en önemli hizmetlerinden birisi, Efendimiz'in Peygamberliğini tereddütsüz kabul edip herkesten önce iman etmesi ve onu bütün varlığı ile desteklemesidir.

CEBRÂİL ALEYHİSSELAM İLE KARŞILAŞMA

610 miladî yılının Ramazan ayı idi. Her zamanki âdeti üzere yine Hira mağarasına gitmişti. Orada Rabbine ibadet ediyordu. Cebrâil'i (r.a.) daha önce görmemişti. Fakat ilâhî vazifenin tebliğ edileceği vakit gelmişti. Cebrâil (a.s.) geldi. Gür fakat tatlı bir sesle **“Oku!”** dedi. Efendimiz: **“Ben okuma bilmem”** dedi. Cebrâil (r.a.) onu kucakladı ve sıktı. Bu hal üç kez tekrarlandı. Sonunda Cebrâil (a.s.) Alak Sûresi'nin şu meâldeki ilk beş ayetini tebliğ etti ve kayboldu.

“Yaratan Rabbinin adıyla oku! O Rabbin ki, insanı bir kan pıhtısından yarattı. Oku! Rabbin sonsuz kerem sahibidir. O, insana kalemle yazı yazmayı öğretendir. O, insana bilmediğini öğretendir.”

HZ. HATİCE'NİN DİKKATİNİ ÇEKEN NUR VE KOKU

Fahr-i Kâinat Efendimiz büyük bir heyecan içerisinde, yüreği titreyerek evine döndü. Annemiz, Efendimiz'i büyük bir sevinçle karşıladı. Gözünü mübarek yüzünden ayıramadı. Şimdiye kadar görmediği bir nur vardı yüzünde. Etrafa güzel kokular yayılıyordu. Tatlı bir şekilde alnından öptü ve:

“Anam-babam sana feda olsun. Yüzünde şimdiye kadar görmediğim bir nur görüyorum. Şimdiye kadar hissetmediğim bir koku ahyorum” dedi. Efendimiz heyecanlıydı. Ancak Beni örtünüz, beni örtünüz!..” diyebilirdi.

“SEN HAKSIZLIĞA UĞRAYANLARA YARDIM EDENSİN”

Hazret-i Hatice annemiz hemen üzerini örttü. Sardı sarmaladı ve yatırdı. Bir müddet dinlendikten sonra kendine gelen Efendimiz kalktı ve başından geçenleri en yakın sırdaşı, teselli kaynağı, biricik hayat arkadaşı ailesine anlattı ve: “Bana neler oluyor Hatice? Doğrusu korkuyorum.” dedi. Hakkı, hakikatı tam kavramış olan annemiz bir peygamber hanımı olarak Efendimiz'deki korku ve endişeyi şu sözleriyle gidermeye çalıştı:

“Öyle deme! Yemin ederim ki Allah hiçbir zaman seni utandırıp üzmez. Çünkü sen akrabaları gözetir, doğru konuşur, işini görmekten âciz kimselerin elinden tutarsın. Yoksulları kayırırsın. Misafirleri ağırlarsın. Haksızlığa uğrayan kimselere yardım edersin” dedi.

Hazret-i Hatice annemiz, Efendimiz’i tekrar amcası oğlu Varaka’ya götürdü. Tevrat ve İncil’i iyi okuyan bu Hıristiyan âlim Efendimiz’i dinledi. Sevinçli bir şekilde ona: **“Bu gördüğün melek, bütün Peygamberlere vahiy getiren melektir. Sen bu ümmetin Peygamberisin. Ah, ne olurdu kavmin seni yurdundan çıkaracakları zaman ben sağ ve genç olsaydım.”** dedi.
Efendimiz:

“Onlar beni çıkaracaklar mı?” dedi.

Varaka da:

“Evet çıkaracaklar” dedi ve şunları ilâve etti: “Yeni bir din tebliğ eden kimse yoktur ki, düşmanlık ve işkence görmesin. Eğer ben senin dâvet günlerine yetişecek olursam sana yardım ederim” diye de destek verdi.

Hazreti Hatice annemiz, Efendimiz’i hep düşünceli görmekteydi. Büyük bir görev yüklenmişti. İçinde bulunduğu cemiyette bu vazifeyi yerine getirmek kolay değildi. Bütün dünya karşısında yer alıyordu. Efendimiz bu büyük derdini annemize: **“Bana kim inanır ya Hatice!”** diye seslendirdi.

İSLAM’IN İLK MÜ’MİNİ

Soyu soppu, zenginliği, güzelliği ve olgunluğu ile şeref timsali annemiz büyüklüğüne büyüklük katan, firasetli davranışıyla şeref ve izzetini artıran şu sözleriyle Efendimize destek verdi: **“Sana kim inanmaz ki? Önce ben inandım.”** deyip kelime-i şehadet getirdi. İslâm’ın ilk mü’mini oldu. Allah Resûlü’nün ilk destekçisi oldu. Ona sevgisini, sadâkatini, itaatini ve refikalığını gösterdi. Dünya durdukça bu yüce davranışıyla anılmasını sağladı.

MÜSLÜMANLARIN İLK KILDIĞI NAMAZ

Sevgili hanımının iman etmesi üzerine Efendimiz büyük bir moral buldu. Hemen ona abdest almayı öğretti. Sonra Cebrâil’den (a.s.) gördüğü şekliyle birlikte gizli gizli namaz kılmaya başladılar. Bir müddet sonra çocuk yaşta Ali (k.v.) onları ibadet ederken gördü. Ne yaptıklarını sordu. Efendimiz’in açıklamaları üzerine o da Müslüman oldu. Yeryüzünde üçüncü Müslüman olma şerefine erdi.

Vefâ ve sadâkat timsali Hazret-i Hatice vâlidemiz, müşriklerin zulmü karşısında Efendimizi hiçbir zaman yalnız bırakmadı. Servetini onun dâvâsı uğrunda harcamaktan geri durmadı. Yirmi beş yıl kadar süren, mutlu bir evlilik hayatı yaşadı. Sıkıntılara, ezâ ve cefâlara fedakârâne bir şekilde sabretti. Tahammül gösterdi. Nihayet her fâni gibi onun da ömrü doldu. Dünyada ettiklerini biçmeye, ebedî ve sıkıntısız bir hayata, Cennete vasil oldu.

HZ. HATİCE’NİN VEFATI

Hicretten üç yıl kadar önce Ramazan’da hastalanan Hazret-i Hatice (r.a.) annemiz miladî 620 tarihinde Rabbimizin müjdelediği Cennetteki sarayına uçtu. Bedeni Mekke şehrinde kaldı. **Hacun Kabristanı’na** defnedildi. Kabrine bizzat Peygamberimiz indi. O tarihte farz olmadığı için cenâze namazı kılınmadı. Aynı sene Efendimiz amcası **Ebû Tâlib’i** de kaybetti. O seneye üzüntü, keder yılı manâsına **“Senetü’l-Hüzn”** dendi.

PEYGAMBERİMİZ EŞİ HATİCE’Yİ (R.A.) HİÇBİR ZAMAN UNUTMADI

Hazret-i Hatice annemiz, Efendimizin sâdık bir müşâviriydi. Kederini, sıkıntısını hafifleten bir teselli kaynağı idi. **“Kübrâ”** sıfatı en büyük hanımı olması sebebiyle verilmişti. Efendimiz onu ömrü boyunca hiç

unutmadı. Onun fedâkarlığını, dostluğunu her fırsatta andı. Evde koyun kesildiği zaman Hazret-i Hatice annemizin eski dostlarına birer parça gönderirdi. Bir defasında kız kardeşi Hâle hâne-i seâdete girmek üzere izin almak için kapıyı çaldı. Efendimiz onun sesini Hazret-i Hatice annemizin sesine benzeterek heyecanlandı ve:

“Allahım bu Huveylid kızı Hâle’dir!” dedi.

Bu sevgiyi Hazret-i Ayşe annemiz kendinin tutamayarak:

“Yâ Resûlallah! Devamlı Hatice’den bahsediyorsunuz. Halbuki Allah size ondan daha hayırlısını verdi.” dedi.

Rahmet ve şefkat Peygamberi Efendimiz derhal müdahale etti ve:

“Hayır, ondan iyisi verilmedi. Çünkü o, herkes küfür içindeyken bana iman etti. Herkes beni yalanlarken o tasdik etti. Herkes malını benden esirgerken o malına ortak etti. Ve Allah bana ondan çocuklar ihsan etti.” buyurdu.

Hazret-i Ayşe validemiz, Efendimiz’den özür dilercesine:

“Ya Resûlallah! Allah’a yemin olsun ki, bundan sonra Hatice’nin hatıralarını sizden dinlemek istiyorum.” dedi.

ALLAH’IN SELAM GÖNDERDİĞİ KADIN

Bir defasında yine Efendimiz onun için:

“Hem çocuk annesi hem de ev işlerini tanzim edendi” buyurdu.

O, bu ümmetin kadınlarının en hayırlısı idi. Yüce Rabbimiz onu Cennette köşkle müjdeledi. Cebrâil’i (a.s.) Efendimize gönderdi ve:

“Hatice’ye Rabbinden ve benden selâm söyle. Onu, Cennette inciden yapılmış bir sarayla müjdele. Orada ne gürültü-patırtı vardır, ne de çalışıp çabalamak. Zahmet, külfet bulunmayacak.” buyurdu. Rabbimiz bizleri annemize lâayk evlât eyleyip şefaathlerine nail eylesin. Cennetteki köşkünde cem eylesin. Amin.

Kaynak: Mustafa Eriş, Altınoluk Dergisi, 1999 – Mart, Sayı: 157